

VÄSTERÅS KOMMUN
kontaktcenter@vasteras.se

2023-11-07

1 (18)

Dnr- SI 2023:5564

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Malmabergsskolan i Västerås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Malmabergsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Malmabergsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver säkerställa att arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av skolans lärare.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2024-06-21** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:5564) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Malmabergsskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat men att uppföljningen ger en begränsad bild av undervisningens genomförande. Vidare säkerställer rektorn att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen genom att följa upp och analysera resultat kopplat till värdegrundsarbetet. Rektorns beslut om utvecklingsområden utgår från analyser av kunskapsresultat och resultat kopplat till värdegrundsarbetet. Även om rektorn följer upp kunskapsresultat och resultat avseende trygghet och studiero utifrån flickor och pojkar så är det strategiska jämställdhetsarbetet begränsat. Rektorn skapar förutsättningar för lärare att samverka och har en planerad introduktion för nya och obehöriga lärare. Dock framgår av granskningen att rektorn inte har tydliggjort skolans arbets- och förhållningssätt så att det tillämpas av alla lärare.

Rektorn följer upp skolans resultat och till viss del undervisningens genomförande

Granskningen visar att rektorn följer upp skolans kunskapsresultat men att uppföljningen ger en begränsad bild av undervisningens genomförande. Rektorns uppföljning av skolans kunskapsresultat och undervisningens genomförande bygger på statistik och möten med skolans utvecklingsgrupp som består av skolans förstelärare och specialpedagog. Vid mötena följs såväl undervisning som kunskapsresultat upp, bland annat resultat från olika kartläggningar och tester av elevernas kunskaper. Även om rektorn uppger att undervisningens genomförande följs upp så uppger lärare i intervju att rektorn inte är insatt i undervisningens genomförande. En del lärare uppger att de har haft klassrumsbesök där rektorn har observerat undervisningen medan andra lärare beskriver hur rektorn följer upp lärarnas undervisning genom utvecklingsgruppen vid 2-3 tillfällen under det gångna året. Lärare beskriver även i intervju att de kan efterfråga utbildningsinsatser på eget initiativ men deras upplevelse är att rektorn inte kartlägger personalens kompetensutvecklingsbehov.

Av granskningen framgår att rektorn tillsammans med utvecklingsgruppen gör vissa analyser av vad som orsakar olika kunskapsresultat. I intervju med rektorn framgår att rektorn använder sig av huvudmannens årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet där det finns tydliga riktlinjer och rutiner för när uppföljningar och analyser ska göras och dokumenteras. Vidare visar granskningen att de förklaringar rektorn har identifierat mer ligger på individnivå än på organisationsnivå. Av genomförd analys av skolans kunskapsresultat, med ett spann på tre år bakåt i tiden, konstaterar rektorn en svängning i resultaten mellan flickor och pojkar i årskurs 6 där rektorn ser att pojkars resultat nu generellt är högre än flickornas. Rektorn har i sin analys sett att mönstret inte syns över en längre tid utan begränsas till ett år och beror på en årskull med få flickor och att bakomliggande förklaring ligger på individnivå. Kring årskurs 3 framgår samma mönster av omdömen där pojkar ligger högre än flickor och det förklarar

rektorn med att det finns vissa språkliga svårigheter. Rektorn uppger dock att det inte har gjorts någon djupare orsaksanalys av de resultaten.

Av granskningen framgår vidare att rektorn säkerställer att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Rektorn beskriver i intervju att skolans trygghetsteam har en central roll i att implementera skolans värdegrundsuppdrag där de följer ett årshjul med aktiviteter som ska genomföras under året. I intervju med lärare framgår att årshjulet har olika aktiviteter för olika årskurser och att de bland annat har arbetat med olika arbetsmaterial som berör värdegrund och allas olika värde.

Vidare framgår av granskningen att rektorn följer upp resultat kopplat till värdegrundsarbetet. Av handlingar Skolinspektionen tagit del av inför besöket framgår att skolans värdegrundsuppdrag följs upp genom trygghetsvandringar, enkäter från såväl huvudmannen som Skolinspektionen, skolans egen trygghetsenkät och innehåll från utvecklingssamtal. Vidare visar granskningen att resultaten analyseras och mynnar ut i en handlingsplan. Rektorn uppger i intervju exempel på främjande och förebyggande insatser som genomfört, bland annat har trygghetsteamet gått en utbildning kring främjande och förebyggande arbete med HBTQ-frågor samt att eleverna i årskurs 6 har gått en utbildning kring hederskultur. Rektorn betonar även vikten med att varje klass tar fram "ledstjärnor" kring hur eleverna ska uppträda mot varandra och att detta är en del i värdegrundsarbetet.

Vidare framgår av granskningen att rektorns beslutade utvecklingsåtgärder utgår från underlag som beskrivits ovan och arbetas fram av skolans utvecklingsgrupp. Beslut som fattas av rektorn vid möten med utvecklingsgruppen förs vidare av skolans förstelärare ut i lärarkollegiet. Rektorn uppger i intervju att högre måluppfyllelse är ett utvecklingsområde där skolan behöver arbeta vidare med fokus på läsning, avkodning och läsförståelse för att nå målet. Av skolans dokumenterade kvalitetsarbete 2023 framgår att utvecklingsgruppen under det föregående läsåret har arbetat aktivt med lärandemål tillsammans med personalgruppen för att tydliggöra och synliggöra lärandet. Lärare uppger att de har involverats i skolans arbete med utvecklingsområden där skolans utvecklingsgrupp har tagit fram områden som lärarna sedan fått rangordna.

Rektorns ledning och styrning av skolans jämställdhetsarbete är begränsad

Av granskningen framgår att rektorn följer upp kunskapsresultat och resultat avseende trygghet och studiero utifrån flickor och pojkar men att det i begränsad omfattning finns ett strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att eleverna ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorn följer upp och analyserar skillnader mellan flickors och pojkars resultat över tid och har fattat beslut om bland annat att skolan ska ha könsneutrala toaletter och att fritidshemmet ska arbeta med aktiviteter

som syftar till att bryta könsnormer på skolan. Även om elever berättar i intervju att de upplever skolan som jämställd och att de har pratat om jämställdhet samt att lärare uppger att skolan genomfört satsningar på specifika dagar med ett generellt värdegrundsarbete så kan vare sig rektorn, representanter för elevhälsan eller lärare redogöra för att det pågår ett medvetet och systematiskt jämställdhetsarbete på skolan.

Rektorn organiserar för samverkan men arbets- och förhållningssätt får endast delvis genomslag i undervisningen

Granskningen visar att rektorn ger nyanställda och obehöriga lärare en planerad introduktion. Av intervjuer med lärare framgår att nyanställda lärare ges en introduktion och får stöd av en handledare och att nyutexaminerade lärare får stöd av en mentor.

Granskningen visar vidare att rektorn skapar förutsättningar för kollegial samverkan och kollegialt lärande. Av granskningen framgår att det på skolan finns en mötesstruktur med avsatt tid som möjliggör för kollegial samverkan och kollegialt lärande på veckobasis vid bland annat lärarkonferenser och arbetslagsmöten. Utöver det finns även elevhälsomöten och trygghetsmöten varje vecka samt kvällsmöten en gång i månaden med hela lärarkollegiet. Lärarna uppger i intervju att kvällsmötena likväl som ämneslärmöten, som förstelärarna ansvarar för, ger möjlighet för att samplanera och skapa samsyn. Dock framgår av intervjuer med lärare att det råder delade meningar inom lärarkollegiet kring om agendan för de olika mötena är tydlig och om samverkansmöjligheterna är tillräckliga. Av Skolinspektionens skolenkät för vårterminen 2023 framgår att lärare svarar under genomsnittet för medverkande lärare avseende kollegialt lärande och organisatoriska förutsättningar för samverkan. Elevhälsans representanter uppger i intervju att samverkansmöjligheterna och tiden för samplanering tidigare var otillräcklig för lågstadiet och att det var därför kvällsmötena en gång i månaden infördes då rektorn identifierade behovet. Kvällsmöten har främst förbättrat lärares möjlighet till samverkan med fritidshemmets personal. Rektorn uppger i intervju att skolans mötesstruktur ger möjlighet för ett kollegialt lärande på skolan och betonar vikten av kvällsmötena men även lärarnas möjlighet till nätverksträffar med ämneskollegor på andra skolor inom huvudmannen. Rektorn beskriver vidare att det finns ett gediget material för nätverksträffarna mellan olika skolor inom huvudmannen som lärarna ska arbeta med och att lärarna delar med sig av vad de har lärt sig till varandra.

Granskningen visar dock att skolans arbets- och förhållningssätt endast till viss del får genomslag i undervisningen men inte når ut till och tillämpas av alla lärare. Även om rektorn uppger i intervju att det finns dokument som tydliggör vad som förväntas av

personalen och hur de ska arbeta så beskriver lärare i varierande grad i intervju att arbets- och förhållningssätt är tydliga på skolan. Till exempel känner vissa lärare till förändringen från två-parallella till en-parallella klasser i vissa årskurser medan andra lärare inte känner igen förändringen. Lärare på skolan uppger att de har efterfrågat förtydligande från rektorn kring skolans ansvarsfördelning till följd av förändringar i klassmentorsfunktionen där ansvaret blivit otydligt. Vid intervju berättar såväl lärare som rektorn att förhållningssätt och arbetssätt förmedlas på möten i början av varje termin där flera lärare identifierar dessa som tydliga medan andra lärare upplever att varje nytt rektorsbyte har föranlett en omstart och att ansvarsfördelningen på skolan inte längre är lika tydlig. Kring undervisningen beskriver vissa lärare att det tidigare genomförts ett arbete kring lektionsstruktur men att strukturen har "tappats bort" med tiden och vissa lärare uppger att de inte är bekanta med arbetet eller strukturen. Hur den förväntade lektionsstrukturen har förmedlas på skolan där går åsikterna isär mellan lärare. Vissa lärare menar att strukturen har förmedlats från rektorn medan andra inte alls känner igen sig i bilden med konsekvensen att det varierar i vilken utsträckning strukturen tillämpas. I intervju framkommer att rektorn känner igen sig i bilden av att alla lärare inte tillämpar den struktur som är gemensamt överenskommen för undervisningen och är medveten om att det krävs ett omtag.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektor behöver säkerställa att arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av skolans lärare.

Granskningen visar att de gemensamma förhållnings- och arbetssätt som av rektorn har förmedlats endast till viss del får genomslag i undervisningen men inte når ut till och tillämpas av alla lärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn säkerställer att arbets- och förhållningssätt samt ansvarsområden tydliggörs på skolan och följer upp att det ger avtryck i undervisningen. Det behöver vara tydligt för alla lärare och övrig skolpersonal vilka arbets- och förhållningssätt som finns och hur skolan arbetar i olika avseenden, exempelvis kring lektionsstruktur. Det är också viktigt att rektorn ser till att olika personalgrupper och funktioner såsom arbets- och ämneslag, klassmentorsfunktionen samt elevhälsa har tydliga ansvar och mandat, samt att de samarbetar med varandra för att främja undervisningen och elevernas lärande och utveckling. Rektorn kan även med fördel klargöra skolans strategiska jämställdhetsarbete för att säkerställa att det finns ett medvetet och systematiskt jämställdhetsarbete på skolan. Genom

regelbunden uppföljning kan rektorn se i vilken omfattning som arbets- och förhållningssätt tillämpas i undervisningen och vid behov ge personal stöd i arbetet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det till övervägande del finns en tydlig lektionsstruktur där lärare förmedlar syftet med undervisningen på ett sätt som blir tydligt för eleverna. Vidare varierar lärarna undervisningen och ger ett aktivt lärarstöd under lektionerna. Lärarna har generellt höga förväntningar på eleverna och arbetar aktivt för att stärka eleverna tro på sin egen förmåga. Vidare stimulerar och utmanar lärarna eleverna och arbetar strukturerat med anpassningar såväl för att utmana som att ge elever stöd. Eleverna ges även möjlighet till reflektion i undervisningen och över sitt eget lärande. Lärarna involverar eleverna i utvärderingen av undervisningen och elevernas synpunkter påverkar det kommande arbetet.

Undervisningen har till övervägande del en tydlig struktur och variation som stimulerar eleverna

Granskningen visar att det till en övervägande del finns en tydlig lektionsstruktur i undervisningen och att skolans lärare förmedlar syftet med undervisningen för att det ska bli tydligt för eleverna. Lärare beskriver i intervju att det ska finnas en tydlig struktur i undervisningen med start, introduktion, arbete och sedan avslut. Skolan har tidigare år haft lektionsstruktur som ett utvecklingsområde där lektionsstart, differentiering, formativ bedömning samt avslut av lektioner utarbetades. Bilden bekräftas av elevhälsans representanter som förklarar att ett arbete genomfördes för ett par år sedan där skolans lärare fick observera varandra och där diskussioner fördes kring vikten av en tydlig struktur som även ska inkludera bildstöd. I intervju med lärare framgår att det på tavlan i klassrummet ska stå hur, vad, varför, för att skapa tydlighet för eleverna. Lärarna uppger även att lärandemålen och syftet med undervisningen förmedlas till eleverna. Bilden bekräftas av elever som i intervju berättar att lärarna går igenom syfte och mål med undervisningen och att eleverna även skriver upp det i sin loggbok. Dock framgår av lärarintervjuer att arbetet med strukturen efterlevs i

olika grad av lärarna i dagsläget. Lärare som blev anställda efter att utvecklingsarbetet genomfördes uppger vid intervju att de inte är bekanta med strukturen. Rektorn uppger att det ska finnas en tydlig struktur men att det inte är säkert att alla lärare efterlever det. Även om det finns olika uppfattning om huruvida den framarbetade lektionsstrukturen används så fanns det för tillfället vid Skolinspektionens genomförda lektionsobservationer en struktur med gemensam inledning och en sammanfattande avslutning i undervisningen.

Vidare framgår av granskningen att lärare varierar undervisningen och stimulerar eleverna till att lära och utvecklas samt ger ett aktivt lärarstöd under lektionerna. Lärare uppger i intervju att de varierar undervisningsmetoderna med flera olika moment och nämner bland annat genomgångar, praktiskt arbete, filmvisning och gemensamt skrivande. Bilden av en varierad undervisning styrks i intervjuer med elever som berättar att individuellt arbete blandas med grupparbete. När det gäller ett aktivt lärarstöd så uppger elever att elever som har svårt att komma igång med sitt arbete eller är omotiverad kan få hjälp av lärare att starta upp arbetet. Vid genomförda lektionsobservationer framgår genomgående att lärare rör sig runt i klassrummen och hjälper elever att komma igång med arbetet och att bibehålla engagemang och fokus.

Lärarna förmedlar generellt höga förväntningar på eleverna och anpassar undervisningen efter elevgruppen

Granskningen visar att lärare motiverar eleverna till skolarbete och generellt har höga förväntningar på eleverna. I intervju med lärare framkommer att lärarna arbetar aktivt med att motivera eleverna där de stärker elevernas tro på sin egen förmåga. Lärarna beskriver hur de berömmar och peppar eleverna att komma vidare i skolarbetet och betonar vikten av att ha god kännedom om eleverna för att kunna avgöra när eleven kan utmanas vidare eller när de behöver mer stöd. I intervju med elever framkommer att lärare är uppmärksamma på eleverna och i fall eleverna är omotiverade eller ledsna uppmärksammar lärarna detta och frågar hur eleven mår och vad som påverkar elevens motivation. Lärare uppger vidare att de arbetar på olika sätt för att utmana eleverna och visa höga förväntningar. Vid genomförda lektionsobservationer uppmärksammas hur lärarna generellt förmedlar höga förväntningar på elever.

Vidare framgår av granskningen att lärarna arbetar medvetet med anpassningar såväl för att utmana de elever som nått längre i sin kunskapsutveckling och för att fånga upp elever som behöver stöd. Lärarna beskriver i intervju hur skolans samverkansid två gånger i veckan där klasserna delas i halvklasser spelar en stor roll i att kunna stötta de elever som behöver mer stöd, men även för att arbeta med elever som har kommit längre i sin kunskapsutveckling. Lärare beskriver även hur tekniska hjälpmedel som

bland annat timer används för att eleverna ska kunna få stöd under genomförandet av moment. Lärarna förklarar vidare att vissa aktiviteter som blir för enkla kan tas bort eller så lägger läraren till moment, detta då vissa elever arbetar med att utveckla basfärdigheter medan andra har kommit längre och får svårare övningar. I intervju bekräftar elever bilden av att det finns såväl ytterligare som svårare uppgifter att arbeta med om de blir klara fort. Elever beskriver även hur elever som blir klara fort kan få hjälpa andra elever eller att läraren har uppgifter till eleven utifrån kännedom om vad eleven kan arbeta vidare med för att komma längre i sin kunskapsutveckling.

Eleverna reflekterar kring sitt eget lärande och får påverka undervisningens utformning

Granskningen visar att eleverna utmanas med öppna frågor och uppgifter som leder till reflektion i undervisningen och kring sitt eget lärande. Vid genomförda lektionsobservationer framgår flera exempel på att elever utmanas till reflektion där övningen inte har ett givet svar. Ett exempel på det är när en elev ställer en fråga till läraren under en genomgång. Läraren lyfter att det är en jättebra fråga och låter eleven rikta frågan till klassen samtidigt som läraren uppmanar klassen att reflektera över vad lösningen på frågan kan vara. Vidare framgår i intervjuer med lärare att elever får möjlighet att välja olika strategier och metoder som passar dem bäst, exempelvis i matematiken men även vid uppstart av arbetsområden. Vid inskolningssamtal och utvecklingssamtal pratar lärarna med eleverna om hur de lär sig på bästa sätt och eleverna uppger att de på utvecklingssamtal får återkoppling på vad de har lärt sig och vad de behöver arbeta vidare med. Elever berättar även att de får veckoscheman där lärandemålen anges och hur de i undervisningen får reflektera kring lärandemålen.

Vidare visar granskningen att eleverna i stora delar involveras i utvärdering undervisningen och att elevernas synpunkter påverkar det kommande arbetet. I intervju beskriver elever hur de får utvärdera lektionerna och att det ofta genomförs genom att eleverna får visa tumme upp eller ner. Elever förklarar att om många visar tummen ner kan lärarna fråga varför lektionen inte var bra och vad som kan förbättras. Om delar av elevgruppen gör tumme upp kan de som tyckte om uppgiften få göra den igen vid extrauppgifter eller arbeta på samma sätt igen. Elever uppger även att de har fått utvärdera undervisningen i samband med utvecklingssamtal. Lärare uppger att det inte finns något uttalat arbetssätt för utvärdering av undervisningen men att eleverna i slutet av arbetsområden får lämna synpunkter, samt att elevråd och klassråd ger eleverna möjlighet att lämna synpunkter om undervisningen. Vidare framgår av granskningen att elever kan komma med förslag på kommande arbete. Som tidigare nämnts får elever möjlighet att välja olika strategier och metoder som passar dem bäst, exempelvis vid uppstart av arbetsområden eller att

lärare kan använda sig av "brainstorming" i utformningen av lektionerna för att ta med elevernas intresse. Lärarna upplever att det är lättare att involvera de äldre eleverna men att det är svårt i de yngsta åldrarna. I detta sammanhang vill Skolinspektionen lyfta vikten av att alla elever, även de yngsta, på olika sätt involveras i planering och utvärdering av undervisningen och att elevernas synpunkter kan få påverka det kommande arbetet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömning är att skolans samlade arbete för att skapa studiero involverar eleverna och tar sin utgångspunkt i gemensamma förhållningssätt kring klassregler och en medveten strategi som inkluderar nyttjande av miljö och material. Vidare finns det på skolan ett medvetet och systematiskt arbete för att skapa en trygg miljö.

Lärarna har en medveten strategi i undervisningen för att skapa studiero

Granskningen visar att lärarna har goda strategier för att skapa studiero. Av granskningen framgår att lärarnas samlade arbete för att skapa studiero involverar eleverna och tar sin utgångspunkt i gemensamma klassregler där eleverna får påverka reglerna genom klassråd, elevråd och utvecklingssamtal. Som nämnts tidigare tar även varje klass fram "ledstjärnor" inför terminerna som bidrar till förhållningssätt kring hur eleverna ska uppträda i klassrummet. I intervju uppger elever att det ibland kan vara dålig studiero vid enskilda lektioner och att enskilda elever kan störa studieron men eleverna uppger även att lärarna vidtar åtgärder för att upprätthålla studiero i de fall det exempelvis blir hög ljudvolym. Eleverna beskriver hur olika lärare använder olika metoder såsom att lärare räknar ned eller använder sig av en viskningslek. Vid genomförda lektionsobservationer framgår att lärarna vidtar åtgärder och använder dessa metoder för att bibehålla studiero.

Av granskningen framgår vidare att skolan använder hjälpmedel och lärmiljön för att förebygga studiero. I intervju uppger lärare att hjälpmedel ökar elevernas koncentrationsförmåga och att det spelar en central roll i skolans gemensamma arbete. Varje lärare har fått lådor som till exempel innehåller hörselkåpor, skärmar, taktill hjälpmedel och timers för att främja studieron i klassrummen. Även skolans elevhälsa betonar vikten av hjälpmedel såsom exempelvis bildstöd och att en tydlig struktur är viktiga för att upprätthålla studiero. Elevhälsan uppger även att de har involverats i arbetet med studiero och har arrangerat utbildningar kring elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar för att ge lärarna verktyg att upprätthålla studiero. I intervju med rektorn framgår att grupprum finns i anslutning till alla klassrum för att bidra till studiero.

Vidare framgår att skolan arbetar systematiskt för en god studiero. Skolan kartlägger studieron via enkäter och det framgår av skolans egen trygghetsenkät en klar förbättring av studieron. Av underlaget Skolinspektionen har tagit del av inför besöket framgår att problem som tidigare identifierades bland elever i en årskurs på skolan rörande studiero har föranlett åtgärder där skolan genomfört en omfördelning av grupperna i årskursen samt har satt in extra resurser. Skolan identifierar en förbättring av den upplevda tryggheten och studieron för årskursen såväl i skolans egen som huvudmannens trygghetsenkät. Bilden av att skolans arbete får genomslag i undervisningen stärks av resultatet från Skolenkäten våren 2023, där skolans elever i årskurs 5 upplever högre grad av studiero än den genomsnittliga upplevelsen för elever vid samtliga medverkande grundskolor.

Skolan arbetar strategiskt för att skapa trygghet

Granskningen visar att det finns ett medvetet och systematiskt arbete för att skapa en trygg miljö på skolan där elever är delaktiga i arbetet. Av granskningen framgår att skolan kartlägger platser för att identifierat otrygga platser och att eleverna involveras i kartläggningen i form av såväl trygghetsenkäter som trygghetsvandringar. Elevhälsan berättar i intervju att rutinen är att elever besvarar enkätfrågor om trygghet, elevrådet genomför trygghetsvandringar, diskussioner förs i trygghetsteamet och resultat redovisas på klassråden till eleverna.

Vidare framgår av granskningen att resultaten analyseras av rektorn och personalen och att åtgärder sätts in utifrån analysen. Bland annat har skolan via trygghetsvandringar och enkätresultat identifierat toaletterna som ett otryggt område, främst för flickorna. Det har medfört åtgärder i form av att elever som känner sig otrygga nu kan gå på toaletten hos skolsköterskan. Rektorn beskriver även att det pågår en inlärningsprocess hos eleverna att inte rycka i handtaget utan att se att det är upptaget på låset. Ytterligare exempel på insatser är utbildningsinsatser för hela

personalen kring hur anmälningar om kränkande behandling ska hanteras, utvärderas och följas upp. Trygghetsteamet ser även över kränkingsanmälningar och utifrån det genomför olika förebyggande insatser som exempelvis teman om psykisk ohälsa eller genomför ett riktat värdegrundsarbete i vissa klasser anpassat utifrån resultaten i den enskilda gruppen, samt ger lärare stöd kring material eller arbetssätt.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömning är att rektorn ger förutsättningar för skolans lärare att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Lärarna använder sig även av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Vidare analyserar rektorn omdömen och betyg och identifierar eventuella avvikelser och för en övergripande dialog med lärarna om eventuella avvikelser i bedömningsfrågor.

Rektorn ger lärare förutsättningar att samverka kring bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn ger förutsättningar för skolans lärare att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Rektorn skapar förutsättningar genom att planera in tillfällen för lärare att göra bedömningar och ser till att lärarna deltar i sambedömningstillfällen. Av underlaget som Skolinspektionen tagit del av inför besöket framgår att det på skolan finns samrättning av nationella prov. Lärarna rättar proven två och två och lärarna har stöd av sin närmaste kollega i bedömningsarbetet generellt. Vidare uppger lärare att de även kan få stöd av specialpedagogen. Rektorn uppger i intervju att obehöriga lärare har stöd i bedömningen av en behörig lärare. Inom ramen för huvudmannen finns även där samrättning av nationella prov samt ämnesträffar tillsammans med lärare från andra skolor i kommunen. Rektorn betonar vikten av ämnesnätverken som blir ett sambedömningstillfälle för de lärare som är ensamma i sina ämnen och där det finns en mötesagenda från huvudmannen.

Vidare framgår att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Lärare uppger i intervju att de använder sig av olika typer av kartläggningar av elevernas kunskaper såsom exempelvis Skolverkets

bedömningsstöd, screening av läs- och skrivförmåga och nationella prov i de årskurser som är aktuella för det. Lärarna uppger även att de har tagit fram bedömningsuppgifter som är gemensamma för alla lärare som används som underlag och stöd i bedömningsarbetet under möten där bedömningsfrågor diskuteras. Elevhälsan uppger i intervju att specialpedagog har genomfört kompetensutvecklingsåtgärder för lärare med olika teman såsom hur elever kan redovisa sina kunskaper.

Rektorn analyserar avvikelser i omdömen och betyg

Av granskningen framgår att rektorn analyserar omdömen och betyg och identifierar eventuella avvikelser samt för en övergripande dialog med lärarna om eventuella avvikelser. Rektorn uppger i intervju att en jämförelse av resultat görs av bedömningsstöden och lärarnas bedömningar av elevernas kunskaper samt en jämförelse nationella prov och betyg. Rektorn har även jämfört analysen som skrivits i samband med genomförandet av Skolverkets bedömningsstöd, kartläggningsmaterial och elevers omdömen. Rektorn ger exempel på att när avvikelser identifierats har rektorn fört dialog med berörd lärare om avvikelserna. Rektorn anger vidare att det inte framkommer några diskrepanser mellan nationella prov och betygsättning för det föregående läsåret. Rektorn förklarar att eventuella avvikelser mellan resultatet på nationella prov och betyg skulle förmedlas till lärarna och att resultatavstämningar och betygskonferenser är möten då sådana frågor tas upp.

Vidare framgår att av underlag som Skolinspektionen tagit del av inför besöket att rektorn tidigare har identifierat att lärarna har varit för snäva när de sätter omdömen och betyg. Lärare har inte använt sig av alla betygsssteg i betygsskalan utan många elever har fått betyget E, samt att lärare tidigare nästan bara använde omdömet godtagbar som högsta omdöme. Detta har lyfts vid pedagogiska konferenser av förstelärare i syfte att utreda orsakerna till detta. Rektorn förklarar att en av anledningarna till det kan vara att lärare inte använde så varierat testmateriell där elevernas kunskaper inte testas på fler nivåer än E. Rektorn berättar att lärarna nu använder bredare testmaterial. Kring omdömen framgår av inlämnat underlag att vid jämförande analyser av omdömen mellan 2020/2021 och 2022/2023 har det skett en ökning av andelen elever som har mer än godtagbara kunskaper från 9 procent till 29 procent. I intervju med lärare och elevhälsan framkommer att lärare är medvetna om avvikelserna kring omdömen och förklarar att dessa har diskuterats inom utvecklingsgruppen samt vid lärarträffar. Vissa lärare uppger att de har fått information om att många elever har fått betyget E vid resultatdialoger men inga diskussioner har förts kring användning av hela betygsskalan. I detta sammanhang vill Skolinspektionen lyfta vikten av att rektorn involverar samtliga lärare i analysarbetet vid eventuella avvikelser av omdömen och betyg.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Sofia Granberg, utredare.

I den slutliga handläggningen har Henrik Ohlsson Westin, utredare (föredragande) och Lena Johansson Kärr, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Malmabergsskolan är en grundskola med årskurserna 1-6. Skolan har även förskoleklass som inte har ingått i granskningen. Huvudman för skolan är Västerås kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök cirka 240 elever i årskurserna 1-6.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 19 till 20 september 2023. Besöket genomfördes av Henrik Ohlsson Westin och Lena Johansson Kärr.